

A Taste of Daf Yomi: Beginning of Tractate Pe-sach-im

Michal Kohane, Pardes

Kislev 8, 5781 – Nov 24, 2020

מתוך הגדת ראשי הציפורים, כתב יד מאויר של ההגדה של פסח שנוצרה בגרמניה בסוף המאה ה-13.

Pesachim 2:A:

<p>MISHNA: On the <i>or</i> of the fourteenth of the month of Nisan, one searches for leavened bread in his home by candlelight. Any place into which one does not typically take leavened bread does not require a search, as it is unlikely that there is any leavened bread there....</p>	<p>משנה אור לארבעה עשר יום לחודש ניסן בודקין את החמץ המצוי בבית לאור הנר. כל מקום שאין מכניסין בו חמץ כרגיל, אין צריך בדיקה, שהרי אין מסתבר שיהא שם חמץ....</p>
<p>GEMARA: The Gemara asks: What is the meaning of the term <i>or</i>? The Gemara provides two answers. Rav Huna said: It means light, and Rav Yehuda said: In this context, it means evening. At first glance, it could enter your mind to suggest that the one who said light means that one searches for leaven by the actual light of day, on the morning of the fourteenth of Nisan, and the one who said evening is referring to the actual evening of the fourteenth.</p>	<p>גמרא תחילה שואלים: [מאי] מה משמעותו של "אור" [בביטוי "אור לארבעה עשר"? על כך ניתנו שתי תשובות. רב הונא אמר: נגהי] אור, נוגה, [ורב יהודה אמר שפירוש "אור" כאן הוא לילי] [לילה]. [קא סלקא דעתך] עלה על דעתנו מתחילה, כאשר דנו בנושא זה לומר דמאן [שמי] [שאמר נגהי] אור – [התכוון לנגהי] אור [ממש, אור היום. שלדעתו יש לבדוק בבוקר של יום הארבעה עשר. ומאן] [ומי] [שאמר לילי] [לילה] – [כוונתו לילי] [לילה] ממש.</p>
<p>To clarify the meaning of the word <i>or</i>, the Gemara analyzes biblical verses and rabbinic statements. The Gemara raises an objection from a verse: “As soon as the morning was <i>or</i>, the men were sent away, they and their donkeys” (Genesis 44:3). Apparently, <i>or</i> is day. The Gemara rejects this contention. Is it written: The light was morning? “The morning was light” is written. In this context, <i>or</i> is a verb not a noun, as the one who said: The morning lightened. And this is in accordance with that which Rav Yehuda said that Rav said, as Rav Yehuda said that Rav said: A person should always enter an unfamiliar city with “it is good” (Genesis 1:4), i.e., before sunset, while it is light, as the Torah uses the expression “it is good” with regard to light</p>	<p>מיתיבי [מקשים]: [נאמר "הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם"] "בראשית מד. ג, [אלמא] [מכאן] [ש"אור" יממא] [יום] [הוא] [ודוחים: מי כתיב] [האם נאמר] [האור בקר"? "הבקר אור" כתיב] [נאמר] [ואין להבין "אור" כשם עצם אלא כפועל] [בזמן הווה], [כמאן דאמר] [כמי שאומר]: [צפרא נהר] [הבוקר האיר, ונדברי רב יהודה אמר רב. שאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יכנס אדם לעיר זרה בכי טוב, כלומר בתוך הזמן שהחמה עדיין זורחת. שכן נאמר באור הביטוי "כי טוב", והטוב שבו הוא הבטחון לאדם בשעות האור. וכן כשרוצה לצאת מן]</p>

<p>upon its creation. This goodness is manifest in the sense of security one feels when it is light. And likewise, when one leaves a city he should leave with “it is good,” meaning after sunrise the next morning.</p>	<p>העיר, יצא בכי טוב, כאשר כבר האירה השמש בבוקר.</p>
<p>The Gemara raises an objection from another verse: “And as the light [or] of the morning, when the sun rises, a morning without clouds; when through clear shining after rain the tender grass springs out of the earth” (II Samuel 23:4). Apparently, or is day. The Gemara rejects this proof as well: Is it written that the light was morning? “As the light of the morning” is written, and this is what the verse is saying: And as brightly as the morning light of this world shines at its peak, so will be the rising of the sun for the righteous in the World-to-Come, as in those days the light of the sun will be seven times stronger than at present (see Isaiah 30:26).</p>	<p>מיתבי: “וכאור בקר יזרח שמש” — אלמא “אור” יממא הוא! מי כתיב “אור בקר”? “וכאור בקר” כתיב, והכי קאמר: וכאור בקר בעולם הזה, כעין זריחת שמש לצדיקים בעולם הבא.</p>
<p>The Gemara raises an objection: “And God called the or Day, and the darkness He called Night” (Genesis 1:5). Apparently, or is day. The Gemara rejects this proof as well. This is what the verse is saying: God called the advancing light Day. As stated previously, the word <i>or</i> can also be a verb; in this context, God called the beginning of that which eventually brightens, Day. The Gemara challenges this explanation: However, if that is so, the continuation of the verse, “and the darkness He called Night,” should be understood to mean: He called the advancing darkness Night, even before it is actually dark. However, this cannot be the correct interpretation of the verse, as we maintain it is day until the emergence of the stars. Since the stars emerge only after the sky begins to darken, the advancing evening cannot be defined as part of the night.</p>	<p>מיתבי [מקשים עוד: הלא נאמר “ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה” (בראשית א, ה), (אלמא [מכאן] שאור יממא [יום] הוא [ודוחים: הכי קאמר] כך אמר, כך יש להבין [למאיר ובא קראו יום. כפי שאמרנו כי 'אור' איננו שם עצם אלא פועל, ולדבר שמוסיף ומביא הארה קרא יום. ומקשים: אלא מעתה, לפי עקרון זה את המשך הכתוב “ולחשך קרא לילה” תצטרך לפרשו: למחשיך ובא קרא לילה “עוד לפני חשיכה. ואולם השערה זו אי אפשר לקיימה, והא קיימא לן [והרי מוחזק לנו בידינו [כי עד צאת הכוכבים יממא] יום] הוא, נמצא שהמחשיך ובא עדיין אינו דווקא לילה אלא אפילו יום!]</p>
<p>The Gemara rejects the previous explanation. Rather, this is what the verse is saying: God called the light to come and commanded it to perform the mitzva of the day, and God called the darkness and commanded it to perform the mitzva of the night. Called, in this context, does not connote the giving of a name. It means that He instructed the day and night to carry out their characteristic functions.</p>	<p>אלא יש לחזור מדרך הפירוש הקודמת, והכי קאמר [כך אמר, כך היתה כוונתו:] קרייה רחמנא לנהורא ופקדיה אמצותא דיממא [קרא ה' לאור שיבוא וציוהו על מצוות היום, [וקרייה רחמנא לחשוכא ופקדיה אמצותא דלילה] וקרא ה' לחושך וציוהו על מצוות הלילה [ונבין “קרא” לא במשמעות קריאת שמות, אלא קריאה לדבר מסויים שיבוא.</p>

<p>The Gemara raises an objection: "Praise Him, sun and moon; praise Him, all the stars of or" (Psalms 148:3). Apparently, or is the evening, as the stars of light appear at night. The Gemara rejects this contention. This is what the verse is saying: Praise Him, all the stars that radiate, as in this context <i>or</i> is not a noun but rather a verb that describes the activity of the stars. The Gemara challenges this explanation: However, if that is so, does the verse mean that it is the stars that radiate that are required to praise God, whereas those that do not radiate light are not required to praise Him? But isn't it written in the previous verse: "Praise Him, all His legions," indicating that all stars should praise God?</p>	<p>מיתיבי [מקשים עוד]: [נאמר "הללוהו שמש וירח הללוהו כל כוכבי אור"] "תהילים קמח. ג (אלמא) מכאן [ש"אור" אורתא [ערב] הוא, שמבינים "כוכבי אור" במשמעות כוכבי הלילה. ודוחים: הכי קאמר] כך אמר [הללוהו כל כוכבים המאירים, ו"אור" אינו כינוי ללילה אלא תיאור מצב. ומקשים: אלא מעתה לפי פירוש זה, כוכבים המאירים הוא דבעו שבוחי] [שצריכים לשבח. [שאינן מאירין לא בעו שבוחי] אינם צריכים לשבח!?! [והא כתיב] [והרי נאמר] (תהילים קמח, ג): "הללוהו כל צבאו" משמע שכל הכוכבים בכלל זה!]</p>
<p>Rather, this phrase, the stars of light, comes to teach us that the light of stars is also considered light....</p>	<p>אֵלָא הָא קָא מְשַׁמַּע לָן — דְּאִזְרֵי דְּכֹכְבִּים נְמִי אִזְרֵי הוּא....</p>
<p>The Gemara raises an objection from a mishna. Rabbi Yehuda says: One searches on or of the fourteenth of Nisan, on the fourteenth in the morning, and at the time of the removal of leavened bread. The Gemara infers from Rabbi Yehuda's teaching: From the fact that Rabbi Yehuda says that one searches on or of the fourteenth and on the fourteenth in the morning, apparently or is the evening. In the order of Rabbi Yehuda's list, <i>or</i> of the fourteenth precedes the morning of the fourteenth. Therefore, <i>or</i> must be referring to the evening. The Gemara concludes: Indeed, learn from it that this is the case....</p>	<p>מיתיבי [מקשים עוד] [מן המשנה: ר' יהודה אומר: בודקין אור לארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור. ונד"ק: מדקאמר] [ממה שאמר ר' יהודה בודקין אור לארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית, אלמא] [מכאן [ש"אור" אורתא [ערב] [הוא שברור שאור ארבעה עשר קודם לארבעה עשר שחרית. ומסכמים: אכן שמע מינה] [למד מכאן [שכן הוא].....</p>
<p>The Gemara raises an objection: The court messengers kindle torches on the mountaintops as a signal that the court has sanctified and established a new month only for a month that appeared at its proper time, on the thirtieth day of the previous month, to sanctify it on that day. And when do the messengers kindle these torches? They light them on or of its additional day, at the end of the thirtieth day from the beginning of the previous month, leading into the evening of the thirty-first day. The thirtieth day is called the additional day because it is sometimes appended to the previous month, which would otherwise consist of twenty-nine days. Apparently, or is the evening, as the court messengers would certainly not light the bonfires by day. The Gemara concludes: Indeed, learn from it that this is the case.</p>	<p>מיתיבי [מקשים עוד] [שנינו: אין משיאין משואות (מדליקים מדורות) על הרים, להודיע שקבעו (קידשו) את ראש החודש, אלא על החדש שנראה בזמנו, ביום השלושים לחודש הקודם, כדי לקדשו באותו יום. ואימתי משיאין משואות אלה — לאור עברו, בסוף יום שלשים, ערב יום שלשים ואחד, שפעמים הוא ביום הנוסף המתעבר על החודש. אלמא] [מכאן [ש"אור" אורתא [ערב] [הוא! ומסכמים: אכן, שמע מינה] [למד ממנה] [שכן הוא.</p>

<p>The Gemara raises an objection: If a priest was standing all night and sacrificing the limbs of offerings on the altar, in the <i>ora</i> he is required to sanctify his hands and feet again, by washing them in water from the basin; this is the statement of Rabbi Yehuda HaNasi. Since a new day has begun, the priest must wash his hands and feet from the basin, a prerequisite for each day's service. With regard to the issue under discussion, apparently <i>or</i> means day. The Gemara rejects this contention: This is not a conclusive proof, as <i>ora</i> is different, and indeed it is referring to the day. However, the word <i>or</i> may yet refer to the evening....</p>	<p>מיתיבי [מקשים עוד [ממה ששינו: היה כהן עומד כל הלילה ומקריב על המזבח את אברי הקרבנות, לאורה טעון קידוש ידים ורגלים דברי רבי. שכיון שהתחיל יום חדש, חייב הכהן לרחוץ ידיו ורגליו בכיור כפי שעושים לפני תחילת העבודה, ולענינו משמע שאור יום הוא! ודוחים: אין מכאן ראיה גמורה כי "אורה" שאני [שונה [וביטוי זה אכן משמעו יום, אבל "אור" יתכן שמשמעו ערב.....</p>
<p>(3:a) Come and hear another proof: On <i>or</i> of Yom Kippur, one recites seven blessings in the <i>Amida</i> prayer and confesses his sins; in the morning prayer, one recites seven blessings and confesses; in the additional prayer, one recites seven blessings and confesses; in the afternoon prayer, one recites seven blessings and confesses; in the evening prayer, one recites an abridged version of the standard <i>Amida</i> prayer of eighteen blessings, as the people are weary from fasting. Rabbi Ḥanina ben Gamliel says in the name of his forefathers: One recites the eighteen complete blessings, due to the fact that he is required to recite <i>havdala</i> in the fourth blessing of the <i>Amida</i>: Who graciously grants knowledge. It cannot be inserted in the abridged version. Apparently, <i>or</i> is evening. The Gemara concludes: Indeed, learn from it that <i>or</i> means evening.</p>	<p>תא שמע [בוא ושמע [ראיה אחרת, ששינו: אור של יום הכפורים, מתפלל בתפילת שמונה עשרה שבע ברכות ומתודה. שחרית, מתפלל שבע ברכות ומתודה. במוסף, מתפלל שבע ברכות ומתודה. במנחה, מתפלל שבע ברכות ומתודה. בערבית, מתפלל מעין שמונה עשר, כלומר תפילה קצרה שהיא קיצור תפילת ערבית הרגילה, מפני עייפות הצמים. ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו: מתפלל שמונה עשר שלימות, מפני שצריך לומר הבדלה ב"חונן הדעת", ובנוסח הקצר אין מקום להבדלה זו. ולענינו נסיק, אלמא [מכאן [ש"אור" אורתא [ערב [הוא ! ואומרים, אכן שמע מינה [למד מכאן].</p>
<p>Come and hear another proof, as it was taught in the school of Shmuel: On the evening of the fourteenth of Nisan, one searches for leavened bread by candlelight. Apparently, <i>or</i> is evening, as this <i>baraita</i> replaces <i>or</i> with the word evening.</p>	<p>תא שמע [בוא ושמע [ראיה אחרת, דתני דבי שמואל [ששנה חכם מבית מדרשו של שמואל [במפורש: לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר. אלמא [מכאן] ש"אור" אורתא [ערב [הוא. מכל ההוכחות הרבות הללו ברור ש"אור ליום" משמעו הערב שלפני יום זה, וכיצד אפשר שיחלקו אמוראים אם "אור ליום" הוא ערב או בוקר?</p>
<p>It is clear from these proofs that the expression <i>or</i> in the mishna means the evening before the day. How, then, could the <i>amora'im</i> dispute whether it is referring to the morning or evening? Rather, the Gemara rejects its previous assumption with regard to the dispute, as everyone, both Rav Huna and Rav Yehuda, agrees that <i>or</i></p>	<p>אלא יש לדחות את כל מה שאמרנו ויש להבין כך: בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא [לדעת הכל" [אור" אורתא [ערב [הוא, ולא פליגי [נחלקו [באמת בגוף ההלכה, אלא מר כי אתריה ומר כי אתריה [חכם זה כלשון מקומו וחכם זה כלשון מקומו. [באתריה [במקומו [של רב הונא</p>

<p>is evening, and they do not disagree with regard to the <i>halakha</i>. However, this Master stated the <i>halakha</i> in accordance with the expression accepted in his place, and that Master stated the <i>halakha</i> in accordance with the expression accepted in his place. In Rav Huna's place, they call the evening light, and in Rav Yehuda's place they call it night, although both terms refer to the same period.</p>	<p>קרו "נגהי" "קראו לערב "אור, ["ובאתריה [ובמקומו] של רב יהודה קרו "לילי" "קראו "לילה, ["ושניהם התכוונו לאותו דבר.</p>
<p>The Gemara asks: And the <i>tanna</i> of our mishna, what is the reason that he didn't explicitly teach: The night of the fourteenth, as it was taught in the school of Shmuel? The Gemara answers: He employed a euphemism. Since the <i>tanna</i> of our mishna did not want to mention darkness, he preferred the term <i>or</i> to refer to the night of the fourteenth. And this is in accordance with a statement of Rabbi Yehoshua ben Levi. As Rabbi Yehoshua ben Levi said: A person should never express a crude matter, as the formulation of a verse was distorted by the addition of eight letters rather than have it express a crude matter, as it is stated: "From the pure animals and from the animals that are not pure [<i>asher einena tehora</i>]" (Genesis 7:8). To avoid using the Hebrew term for impure [<i>teme'a</i>], which is four letters: <i>Tet, mem, alef, heh</i>, the verse replaced the term with the euphemism meaning "that are not pure," which is spelled with twelve letters: <i>Alef, shin, reish; alef, yod, nun, nun, heh; tet, heh, reish, heh</i>.</p>	<p>ושואלים: ותנא דידן מאי טעמא לא קתני [והתנא שלנו מה הטעם לא שנה] במפורש "לילי" "ארבעה עשר? ומשיבים: לישנא מעליא [בלשון מעולה, נקיה] הוא דנקט [שהשתמש, ולא רצה להזכיר לילה וחושך, ואמר במקום זאת "אור" לארבעה עשר. וכדברי ר' יהושע בן לוי. שאמר ר' יהושע בן לוי: לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות, ולא הוציא דבר מגונה מפיו. שנאמר "מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהרה) "בראשית ז, ח, (ולא אמר "הבהמה הטמאה", ונמצא שהוסיף לשם נקיות הלשון שמונה אותיות יתרות.</p>
<p>Rav Pappa said: A different verse added nine letters, as it is stated: "If there be among you any man who is not ritually pure [<i>asher lo yihye tahor</i>] by reason of that which happened to him by night" (Deuteronomy 23:11). To avoid using the three-letter Hebrew word for impure, <i>tameh</i>, spelled <i>tet, mem, alef</i>, the verse employs the twelve-letter phrase "who is not ritually pure," spelled: <i>Alef, shin, reish; lamed, alef; yod, heh, yod, heh; tet, heh, reish</i>. Ravina said: The verse actually adds ten letters because of the letter vav of the word tahor, as the word is spelled in its plene form. Rav Aḥa bar Ya'akov said: Yet another verse adds sixteen letters, as it is stated: "For he said, something has happened to him, he is not ritually pure; surely he is not ritually pure [<i>bilti tahor hu ki lo tahor</i>]" (I Samuel 20:26). To avoid using the three-letter word <i>tameh</i>, the verse employs the nineteen-letter phrase</p>	<p>רב פפא אמר: תשע אותיות עיקם הכתוב, שנאמר: "כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה) "דברים כג, יא, (ולא אמר 'טמא'. רבינא אמר: עשר אותיות הן, כי יש להוסיף את וי"ו דשל "טהור", שכאן נכתב "טהור" מלא בוי"ו. רב אחא בר יעקב אמר: שש עשרה אותיות עיקם הכתוב, שנאמר "כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור) "שמואל א כ, כו (במקום לומר "טמא".</p>

<p>"he is not ritually pure; surely he is not ritually pure," spelled: <i>Beit, lamed, tav, yod; tet, heh, vav, reish; heh, vav, alef; kaf, yod; lamed, alef; tet, heh, vav, reish</i>.</p>	
<p>Likewise, a <i>baraita</i> was taught in the school of Rabbi Yishmael: A person should always converse euphemistically, as one finds in the following verses. The first: "And whichever saddle that the <i>zav</i> rides upon shall be ritually impure" (Leviticus 15:9), which discusses the impurity imparted by a <i>zav</i> to an object on which he sits, calls this action riding. And the verse: "And anyone who touches anything on which she sat" (Leviticus 15:22), which discusses the parallel ritual impurity of a woman, a <i>zava</i>, calls the action sitting. Since riding is slightly demeaning for a woman, as it involves an immodest splaying of the legs, the verse avoids the term riding and opts to convey the more modest image of sitting. And it says in another verse: "And you choose the language of the crafty" (Job 15:5), meaning that one should be clever when speaking and avoid inappropriate phrases. And it says in another verse: "My words shall utter the uprightness of my heart; and that which my lips know they shall speak sincerely" (Job 33:3).</p>	<p>ועוד, תניא דבי ר' ישמעאל [שנויה ברייתא מבית מדרשו של ר' ישמעאל: לעולם יספר אדם בלשון נקיה ככל האפשר. שהרי כאשר דבר הכתוב בטומאת זב קראו "מרכב"], "וכל המרכב אשר ירכב עליו הזב. "ויקרא טו, ט" (וכשדיבר בטומאת אשה הזבה, אף שמדובר באותו דבר קראו "מושב") "וכל הנוגע... אשר תשב עליו." ויקרא טו, כב, (כי לשון רכיבה יש בה שמץ גנאי לגבי אשה, כיון שיש בכך פיסוק רגלים שאינו דרך צניעות, ולכן לא נזכרה רכיבה באשה. ואומר "ותבחר לשון ערומים" איוב טו, ה, (משמעו שיש צורך לדבר בלשון מחוכמת, כדי לא לומר דברים מגונים. ואומר: יושר לבי אמרי ודעת שפתי ברור מללו) "איוב לג, ג").</p>
<p>The Gemara asks: What is the need for the proofs from the two additional verses introduced by the phrase: And it says? The <i>baraita</i> already proved its point from the verses with regard to <i>zav</i> and <i>zava</i>. The Gemara answers: The additional verses are necessary, lest you say: This requirement to use clean language applies only in the language written in the Torah, but in rabbinic formulations, no, there is no obligation to use clean language. To counter this argument, the <i>tanna</i> says, come and hear: And it says: "And you choose the language of the crafty," which indicates that this principle extends beyond the language of the Torah. And lest you say that this requirement applies only to rabbinic language, but when it comes to ordinary speech, no, one need not speak euphemistically, the <i>baraita</i> adds: And it says: "And that which my lips know they shall speak sincerely," i.e., one must speak euphemistically in every situation....</p>	<p>ושואלים: מאי "ואומר"? כלומר, מדוע מוסיפים עוד ראיות מן הפסוקים, והרי לכאורה הענין ברור לנו כבר! ומשיבים: וכי תימא: הני מילי [ואם תאמר: דברים אלה] נאמרו דווקא בדאורייתא [בדברי תורה, אבל בדרבנן] בדברי חכמים [לא נאמרו. לכן תא שמע] בוא ושמע "ואומר "ותבחר לשון ערומים" משמעו בכל דבר ודבר. וכי תימא: הני מילי [ואם תאמר: דברים אלה] אמורים בדרבנן [בדברי חכמים] [אבל במילי דעלמא] בדברים סתם שמדברים אנשים] —לא. על כן ואומר "ודעת שפתי ברור מללו" בכל מקרה.....</p>
<p>The Gemara asks: But isn't the word impure written in the Torah? Apparently, the Torah does not consistently</p>	<p>ושואלים: ובאורייתא מי לא כתיב [ובתורה האם לא נאמר "טמא" טמא?] והרי לא הכל</p>

<p>employ euphemisms, and indeed the word impure appears regularly. Rather, anywhere that two phrases are equal in length, the verse speaks employing a euphemism. Anywhere that the words of the euphemism are more numerous, requiring a lengthier description, the Torah speaks employing concise language, in accordance with that which Rav Huna said that Rav said, and some say it was Rav Huna who said that Rav said in the name of Rabbi Meir: A person should always teach his student in a concise manner....</p>	<p>בתורה בלשון נקיה נכתב, שהרי פעמים רבות כתוב לשון "טמא" בתורה! אלא כך יש לומר: כל היכא דכי הדדי נינהו [כל מקום ששני הדברים שווים זה לזה] באורכם – משתעי [מדבר] בלשון נקיה, כל היכא דנפישין מילי [כל מקום שמרובים הדברים] וצריך להאריך הרבה – משתעי [מדבר] בלשון קצרה. כפי שאמר רב הונא שאמר בשם רב, ואמרי לה [ויש אומרים] אמר רב הונא אמר רב משום [משמו] של ר' מאיר: לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה....</p>
<p>The Gemara relates an incident involving the use of appropriate language: There were these two students who were sitting before Rav and were weary from studying a complex issue. One of them said: This halakha we are studying is rendering us as tired as a tired [mesankan] something else, a euphemism for a pig. And the other one said: This halakha is rendering us as tired as a tired kid. Rav would not speak with that student who made reference to a pig, as one who speaks inappropriately is undoubtedly flawed in character.</p>	<p>לענין זה של שימוש בלשון נקיה והגונה מסופר: הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דרב [אותם שני תלמידים שהיו יושבים לפני רב] והווי עייפים מן הלימוד בסוגיה מסובכת. חד [אחד מהם] אמר: שויתין האי שמעתא [עשתה אותי הלכה זו שעסקנו בה] (כדבר אחר) כיניו לחזיר (מסנקן [עייף, וחד] [ואחד מהם] אמר: שויתין האי שמעתא [עשתה אותי הלכה זו] כגדי מסנקן [עייף. ולא אישתעי] דיבר עוד [רב בהדי דהאך] [עם זה שהזכיר לשון חזיר. [שאדם שאין לשונו נקיה, ודאי שיש בו פגם מוסרי.</p>
<p>The Gemara additionally relates that there were these two students who were sitting before Hillel, and one of them was Rabban Yoḥanan ben Zakkai. And some say they were sitting before Rabbi Yehuda HaNasi, and one of them was the amora Rabbi Yoḥanan. One of them said: Due to what reason need one be careful to harvest grapes in a state of ritual purity, by insisting on the use of pure vessels, and one need not harvest olives in a state of ritual purity? And the other one said the same point, only he worded it differently: Due to what reason need one harvest grapes in a state of ritual purity, but one may harvest olives in a state of ritual impurity? Their teacher said: I am certain that this first student, who spoke in a clean manner, will issue halakhic rulings in Israel. The Gemara adds: And it was not even a few days later that he issued halakhic rulings in Israel....</p>	<p>וכן מסופר: הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דהלל, וחד מינייהו [אותם שני תלמידים שהיו יושבים לפני הלל, ואחד מהם] [רבן יוחנן בן זכאי היה. ואמרי לה] ויש אומרים [שלא כך היה המעשה, אלא קמיה דרבי] [לפני רבי] (היו יושבים, וחד מינייהו) [ואחד מהם] [ר' יוחנן האמורא היה. חד] [אחד מהם] אמר בשאלתו: מפני מה בוצרין בטהרה ומקפידים שלא יהיו כלי הבציר טמאים, ואין מוסקים את הזיתים בטהרה? וחד] [אחד מהם] אמר ושאל אותה שאלה בסגנון שונה: מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין בטומאה? אמר רבם: מובטח אני בזה שדיבר בלשון נקיה שעתיד להיות מורה הוראה בישראל. ואכן לא היה ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל....</p>